

Krystyna Woźniak

*Gminne Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II
w Budrach z siedzibą w Więckach*

Plan nauczania historii dla klasy II gimnazjum

Lp.	Tematy lekcji	Cele operacyjne	Procedury osiągnięcia celów, pomoce
1	Organizacja pracy na lekcjach historii.		
2	Kultura Odrodzenia w Europie.	Uczeń zna główne hasło Odrodzenia, ideał człowieka renesansu, jego przedstawicieli, związek Odrodzenia z kulturą starożytną, pojęcia: humanizm, mecenat, manufaktura, bank, druk.	Praca z podręcznikiem, słownikiem wyrazów obcych, mapą.
3	Cywilizacja Ameryki i Azji przed Kolumbem.	Uczeń zna najważniejsze osiągnięcia cywilizacji pozaeuropejskich – pismo, sztuka, religia.	Praca z mapą, „mini-referaty” uczniów.
4	Wielkie odkrycia geograficzne.	Uczeń zna przyczyny odkryć, główne postacie, umie pokazać na mapie trasy wypraw.	Praca w grupach z mapą.
5	Skutki odkryć dla Europy i mieszkańców Nowego Świata.	Uczeń zna pojęcia: kolonia, konkwistador, nowe drogi handlowe, dualizm w rozwoju gospodarczym Europy.	Praca z podręcznikiem i mapą.
6	Reformacja w Europie.	Uczeń zna nowe wyznania: luteranizm, kalwinizm, anglikanizm. Kościół państwowy, wojny religijne, tolerancja religijna.	Praca z podręcznikiem i słownikiem wyrazów obcych.
7	Reforma katolicka.	Uczeń zna postanowienia soboru w Trydencie, pojęcia: herezja, jezuici, święta inkwizycja.	Praca z tekstem źródłowym i podręcznikiem.
8	Europa w XVI – XVII wieku.	Uczeń potrafi wskazać główne państwa Europy, źródła ich siły, największe dynastie Europy, sąsiadów Polski.	Mapa, podręcznik, drzewo genealogiczne Habsburgów, Walezjuszy i Jagiellonów.
9	Polska Złotego Wieku – ustrój.	Uczeń potrafi prześledzić rozwój demokracji szlacheckiej.	Analiza tabeli z przywilejami szlacheckimi.
10	Polska Złotego Wieku – tolerancja.	Państwo bez stosów – reformacja w Rzeczypospolitej.	Tekst źródłowy.
11	Polska Złotego Wieku – kultura.	Uczeń zna głównych mecenatów i twórców kultury XVI wieku w Rzeczypospolitej.	Ilustracje, albumy.
12	Polska Złotego Wieku – gospodarka.	Uczeń rozumie znaczenie Gdańska dla gospodarki, zna pojęcie folwarku pańszczyźnianego, ocenia sytuację dworu, wsi i miasta w Polsce.	Mapa, ilustracje, rycina folwarku.
13	Unia lubelska 1569.	Uczeń zna organizację polsko-litewskiej Rzeczypospolitej po unii lubelskiej (obszar, system władzy, zróżnicowanie społeczne, narodowe i religijne ludności, problem kozacki).	Tekst źródłowy – analiza.

14	Pierwsze wolne elekcje.	Uczeń zna fakty dotyczące pierwszych królów elekcyjnych.	Praca z podręcznikiem i osią czasu.
15	Powtórzenie wiadomości – Polska i świat w dobie Odrodzenia.	Uczeń potrafi chronologicznie ułożyć fakty i zdarzenia na linii czasu.	Oś czasu.
16	Sprawdzian wiadomości – Odrodzenie w Polsce i w Europie.	Test.	
17	Dynastia Wazów na tronie polskim.	Uczeń potrafi wymienić przedstawicieli dynastii. Podaje przyczyny wybuchu wojen. Ocenia skutki konfliktów.	Praca w grupach, praca z mapą i tekstem źródłowym, debata „za” i „przeciw” (ocena polityki Wazów).
18	Polityka Rzeczypospolitej wobec wschodnich sąsiadów.	Uczeń określa przyczyny konfliktu polsko – rosyjskiego. Podaje przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego na Ukrainie. Przedstawia skutki wojen z Rosją i Kozakami.	Pogadanka, praca z mapą, praca w grupach (opracowywanie chronologii wydarzeń).
19	Problem turecki w XVII wieku.	Uczeń określa przyczyny konfliktu polsko – tureckiego. Ocenia znaczenie zwycięstw Jana III Sobieskiego (Chocim, Wiedeń). Podaje postanowienia pokoju w Karłowicach. Określa skutki wojen polsko – tureckich w XVII w.	Praca w grupach, praca z mapą, elementy dyskusji – ocena postaci.
20	Wielcy wodzowie polscy w XVII wieku.	Uczeń wymienia nazwiska wybitnych dowódców. Podaje w jakich wojnach brali udział. Sporządza biogram na podstawie własnych materiałów.	Praca w grupach z różnymi źródłami wiedzy historycznej.
21	Wiek XVII – czas wojen – powtórzenie wiadomości.	Uczeń określa skutki wojen. Wskazuje straty terytorialne na mapie. Mówi, na czym polegał rozwój polskiej sztuki wojennej.	Praca z mapą, praca pod kierunkiem, dyskusja nad skutkami wojen w XVII w.
22	Sprawdzian wiadomości – wiek XVII – czas wojen.	Test.	
23	Absolutyzm we Francji.	Uczeń podaje cechy monarchii absolutnej Ludwika XIV. Potrafi scharakteryzować kulturę i gospodarkę Francji. Porównuje ustrój Francji z Rzeczypospolitą.	Pogadanka, elementy dyskusji nad podobieństwami i różnicami ustrojów, praca z podręcznikiem.

24	Monarchia parlamentarna w Anglii.	Uczeń przedstawia fakty związane z powstaniem monarchii parlamentarnej. Ocenia rządy Gromwella w Anglii. Porównuje monarchie parlamentarną z absolutną.	Praca z podręcznikiem, elementy dyskusji przy porównaniach, pogadanka.
25	Kultura baroku w Europie i na ziemiach polskich.	Uczeń opowiada o początkach baroku we Włoszech. Podaje cechy budowli barokowych. Opowiada o rodzajach sztuki barokowej. Porównuje cechy budowli barokowych na przykładzie Wersalu i Wilanowa. Charakteryzuje literaturę barokową i podaje jej twórców w Polsce. Podaje cechy kultury sarmackiej.	Dyskusja, punktowanie, prace z różnymi źródłami historycznymi.
26	Monarchie absolutne w Rosji, Prusach i Austrii.	Uczeń wskazuje na mapie nowopowstałe mocarstwa. Omawia znaczenie reform w poszczególnych państwach. Podaje przykłady świadczące o ingerencji mocarstw ościennych w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej.	Pogadanka, praca z mapą, debata „za i przeciw”, gra symulacyjna (podpisanie traktatu trzech czarnych orłów).
27	Czasy saskie w Polsce i ich następstwa.	Uczeń wymienia władców z dynastii Wettinów. Przedstawia przejawy kryzysu władzy i państwa w czasach saskich. Określa skutki rządów saskich w Polsce w aspekcie polityki zagranicznej i udziału w wojnie północnej.	Pogadanka, elementy dyskusji, studium przypadku (ocena czasów saskich).
28	Początki panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.	Uczeń ukazuje czynniki, które przyczyniły się do wyboru Stanisława Poniatowskiego na króla. Ocenia pierwsze reformy władcy. Omawia przebieg konfederacji barskiej. Przedstawia przyczyny i skutki I rozbioru. Omawia przebieg sejmku rozbiorowego i znaczenie jego reform.	Elementy wykładu, praca z podręcznikiem, debata „za i przeciw” (konfederacja barska).
29	Idee oświecenia.	Uczeń potrafi powiedzieć na czym polega postęp w nauce i technice. Poznaje główne idee filozoficzne oświecenia i ich twórców.	Praca w grupach.
30	Wojna o niepodległość USA.	Uczeń umie pokazać na mapie kolonie angielskie w Ameryce Północnej. Wymienia przyczyny konfliktu kolonistów z Anglią. Streszcza Deklarację Niepodległości. Omawia rolę Jerzego Waszyngtona w wojnie o niepodległość USA, udział Polaków. Zna znaczenie konstytucji amerykańskiej.	Praca z mapą, z podręcznikiem i praca w grupach.

31	Wybuch rewolucji burżuazyjnej we Francji.	Uczeń podaje przyczyny wybuchu rewolucji. Omawia rolę zburzenia Bastylii w szerzeniu się haseł rewolucyjnych. Przedstawia główne idee zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela. Omawia pierwsze reformy władzy.	Praca w grupach z podręcznikiem, praca z tekstem źródłowym.
32	Francja republiką.	Uczeń przedstawia sytuację, w której Francja stała się republiką. Omawia zachowania innych państw europejskich wobec rewolucji. Charakteryzuje rządy jakobinów, ich reformy i przyczyny upadku. Wskazuje znaczenie rewolucji w dziejach.	Praca pod kierunkiem, debata „za i przeciw” (nad rządami jakobinów), dyskusja nad znaczeniem rewolucji francuskiej.
33	Idee oświecenia w Europie – powtórzenie wiadomości.	Uczeń poznaje główne hasła oświecenia, potrafi wskazać gdzie zostały zastosowane.	
34	Oświecenie w Europie – sprawdzian wiadomości.	Test.	
35	Epoko stanisławowska w kulturze.	Uczeń poznaje zmiany w gospodarce. Przedstawia reformę szkolnictwa (KEN). Dostrzega rolę teatru narodowego. Opowiada o rozwoju literatury i sztuki.	Pogadanka, praca z podręcznikiem, dyskusja o osiągnięciach czasów stanisławowskich.
36	Dzielo Sejmu Wielkiego.	Uczeń określa przyczyny zwołania Sejmu i wpływ sytuacji międzynarodowej na ten fakt. Wymienia stronnictwa sejmowe, ich przywódców i program. Ocenia znaczenie pierwszych reform sejmowych. Dostrzega znaczenie uchwalenia Konstytucji.	Praca w grupach, praca z tekstem źródłowym.
37	Wojna w obronie Konstytucji 3 Maja.	Uczeń wyjaśnia przyczyny i cele zawiązania konfederacji targowickiej. Streszcza przebieg wojny o Konstytucję. Podaje przyczyny klęski polskich wojsk. Podaje następstwa przystąpienia króla do Targowicy. Charakteryzuje rządy targowiczán. Pokazuje na mapie zasięg III rozbioru.	Pogadanka, praca z mapą, elementy dyskusji.
38	Insurekcja kościuszkowska i III rozbiór Polski.	Uczeń wymienia przyczyny wybuchu powstania. Ocenia początkowe sukcesy. Określa znaczenie uniwersału połanieckiego. Podaje przyczyny klęski Polaków. Pokazuje na mapie zasięg III rozbioru.	Praca w grupach, praca z mapą i tekstem źródłowym, debata „za i przeciw” (ocena szans powstania).

39	Polska w XVIII wieku – skutki upadku państwa – powtórzenie wiadomości.	Uczeń dostrzega osiągnięcia państwa polskiego u schyłku XVIII w. w gospodarce, kulturze, naprawie ustroju. Ocenia stosunek państw europejskich do sprawy polskiej.	Pogadanka, elementy dyskusji nad przyczynami i skutkami upadku państwa polskiego. Drzewko decyzyjne (czy należało podjąć walkę w 1794 r., aby uchronić państwo przed upadkiem).
40	Polska w XVIII wieku – sprawdzian wiadomości.	Test.	
41	Hegemonia Francji w Europie.	Uczeń rozumie proces przemian ustrojowych we Francji w latach 1789 – 1804, znaczenie Kodeksu Napoleona, przyczyny przywiązania Francuzów i Polaków do Napoleona. Wskazuje przyczyny sukcesów politycznych i militarnych Francji oraz dostrzega wpływ jednostki na dzieje.	Praca w grupach, dyskusja (rola jednostki), krzyżówka, tabela.
42	Legiony Polskie we Włoszech.	Uczeń zna daty (1797, 1807, 1809) i postacie – J. H. Dąbrowski, J. Wybicki. Rozumie, że przyczyną powstania Legionów były dążenia niepodległościowe Polaków. Omawia organizację Legionów, rozumie rolę pieśni „Jeszcze Polska nie umarła...”.	Wykład, pogadanka, ocena Legionów (analiza SWOT).
43	Księstwo Warszawskie.	Uczeń sporządza w grupach organizację księstwa – mapy neutralne dotyczące konstytucji, oświaty, praw i wolności Polaków, wpływy obcych.	Praca w grupach, z tekstami źródłowymi.
44	Upadek Napoleona.	Uczeń zna daty (1812, 1813, 1814, 1815), omawia główne etapy działań wojennych, pokazuje je na mapie, ocenia rolę Napoleona dla Europy i dla Polski.	Rozmowa nauczająca, praca z tekstem źródłowym (odwrót Wielkiej Armii), praca w grupach.
45	Kongres Wiedeński.	Uczeń zna daty (1814-1815, 1830, 1848), pojęcia – legitymizm, równowaga sił, konserwatyzm, świadomość narodowa. Rozumie przyczyny i konsekwencje Kongresu, wskazuje zmiany terytorialne na mapie.	Metaplan – dlaczego mocarstwa zwołały kongres? Nowy podział – czy wszyscy są zadowoleni?
46	Walki przeciw „Świątemu Przymierzu”.	Uczeń wyszukuje przykłady ruchów społecznych i narodowych w latach 1815-1848 i zaznacza je na mapkach konturowych.	Praca z podręcznikiem, mapy konturowe.

47	Rewolucja przemysłowa.	Uczeń zna najważniejsze wynalazki, postacie: J. Watta, G. Stephensona, pojęcia: płodozmian, rewolucja agrarna, przemysłowa, maszyna parowa, „wiek pary i żelaza”, związek zawodowy, liberalizm, kapitalizm.	Praca w grupach i praca z podręcznikiem.
48	W Europie XIX stulecia.	Uczeń zna pojęcia: romantyzm, neogotyck, styl wiktoriański, biedermeier. Opisuje warunki życia biednych i bogatych, zna cechy charakterystyczne romantyzmu i jego przedstawicieli.	Praca w grupach, mapy mentalne.
49	Królestwo Polskie w latach 1815-1830.	Uczeń zna decyzje Kongresu Wiedeńskiego w sprawie polskiej, pojęcie Kongresówka, autonomia i jej zakres.	Praca z tekstem źródłowym, metaplan – dlaczego Polaków rozczarowały rządy cara?
50	Wybuch Powstania Listopadowego.	Uczeń opisuje przebieg powstania, ocenia wpływ romantyzmu, związki literatury z historią narodu.	Praca nad tekstem w grupach.
51	Wojna polsko-rosyjska w 1831 r.	Uczeń analizuje czy była szansa na zwycięstwo, ocenia powstanie.	Debata „za i przeciw”, analiza SWOT.
52	Europa w I połowie XIX w. – powtórzenie wiadomości.	Uczeń rozumie rolę Napoleona w przemianach społecznych, próbę powrotu do „starych porządków”, walkę narodów ze Świętym Przymierzem, przemiany w gospodarce.	Taśma chronologiczna, mapa mentalna.
53	Sprawdzian wiadomości.	Test.	
54	Ziemie polskie po upadku Powstania Listopadowego.	Uczeń potrafi omówić sytuację w Królestwie Polskim po upadku powstania, porównuje poziom rozwoju gospodarczego ziem polskich pod zaborami.	Praca w grupach – napisanie listu o sytuacji w zaborze.
55	Wielka Emigracja.	Uczeń zna przyczyny uchodźstwa oraz ugrupowania emigracyjne i ich poglądy. Zna głównych przedstawicieli emigracji.	Teksty źródłowe, tabela.
56	Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich.	Uczeń zna daty (1846), postacie: Jakub Szela, pojęcia: rabacja. Omawia skutki wystąpień szlacheckich i chłopskich w latach 1846-1848.	Analiza skutków.
57	Wybuch Powstania Styczniowego.	Uczeń omawia sytuację w Rosji i Królestwie Polskim po wojnie krymskiej. Zna program „białych” i czerwonych”, rolę Wielopolskiego. Analizuje działalność Rządu Narodowego, zna rolę i symbolikę powstańczej pieczętki.	Scenki wprowadzające, rozmowa nauczająca.

58	Przebieg Powstania Styczniowego.	Uczeń omawia charakter powstanie – walki partyzanckiej. Analizuje „Manifest Tymczasowego Rządu Narodowego”. Zna organizację tajnego państwa powstańczego, rolę R. Traugutta. Próba oceny ostatniego powstania szlacheckiego.	Rozmowa nauczająca, analiza tekstów źródłowych i ilustracji.
59	Polskie powstania narodowe w XIX wieku – powtórzenie wiadomości.		Quiz 1 z 10.
60	Polskie powstania narodowe w XIX wieku – sprawdzian wiadomości.	Test.	